

AK-BİYOM
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Biyolojik Çeşitlilik Araştırma, Geliştirme ve
Uygulama Merkezi

1992 Rio Konferansı sonucunda ortaya konulan uluslararası “Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi”nin, 29 Ağustos 1996 tarihli ve 4177 Sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunmuştur. Türkiye, bu sözleşmeyi kabul ettiğini 21 Kasım 1996 tarih ve 96/8857 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak, 27.12.1996 tarih ve 22860 sayılı Resmi Gazete’de yayınlamıştır. Böylece Ülkemiz, kendi topraklarındaki biyolojik çeşitliliğin korunması yönünde onurlu ve kutsal bir görevi üstlendiğini, hem kendi ulusuna hem de tüm insanlığa ilan etmiştir. “Biyolojik çeşitlilik sadece biyolojik anlamda zenginlik değil, yaşamın garantisi-sigortasıdır”. AK-BİYOM, işte bu bilinç ile bu kutsal göreve katkıda bulunmak için 30.10.1996’da Akdeniz Üniversitesi bünyesinde kurulmuştur.

Akdeniz Üniversitesi Senatosunun aldığı karara ve 30.10.1996 tarihinde yayınlanan 22802 sayılı Resmi Gazete’deki AK-BİYOM Yönetmeliğine göre: “AK-BİYOM’ un amacı, ülkemizin biyolojik zenginliklerinin, canlı türlerinin, genetik kaynakların ve ender özellikli doğal alanların belirlenmesi, tanımlanması, korunması, geliştirilmesi, onlardan sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olarak en verimli şekilde yararlanılması; biyolojik zenginlik, doğal çevre ve doğal kaynak bilincinin yaygınlaştırılması için araştırma, geliştirme ve uygulama etkinliklerinde bulunmaktadır...” Bu anlamda AK-BİYOM, Uluslararası Biyoçeşitlilik Sözleşmesi’ nde Türkiye’nin üstlendiği yükümlülüklere ve amaçlara uygun yönde, ülkemizde bu konuda kurulan ilk araştırma, geliştirme ve uygulama merkezidir.

Anadolu, kendi başına ayrı bir kıta değildir; ancak, üç tarafının denizlerle çevrili olmasının da etkisiyle, sanki ayrı bir kıtayımış gibi, büyük bir kıtanın sahip olabileceği tüm biyolojik çeşitlilik özelliklerine sahiptir. Üç ayrı kıtanın kavuşma ve geçiş noktasında yer alan Türkiye, geçmişteki Jeolojik Devirler boyunca, kendisini çevreleyen üç kıtada yaşayan çok farklı canlı türleri için bazı çağlarda “sığınak”, bazı çağlarda da “orjin” görevini üstlenmiştir. Bu nedenle Türkiye, hem tür çeşitliliği hem de genetik çeşitlilik bakımından oldukça zengin bir ülkedir. AK-BİYOM, bu topraklarda bulunan biyolojik zenginliklerimizin ilelebet sürmesi için çalışmaktadır. Ülkemizin doğal florasında 9000’den fazla bitki türü, faunasında ise yaklaşık 700 balık, 30 amfibi, 110 sürüngen, 470 kuş ve 170 memeli hayvan türü bulunmaktadır. Omurgasız hayvanların tür sayısı ise henüz tam olarak bilinmemektedir. AK-BİYOM işte bu noktada, bilinmeyenleri araştırmak, mevcutların durumunu ortaya koymak, canlı türlerini ve onların içinde buldukları dolaylı ya da doğrudan ilişkide oldukları habitatlarını korumayı ve akıllıca kullanmayı anlatmak, öğretmek için kurulmuştur. Bu bağlamda AK-BİYOM, dileyen kişi, kurum ve kuruluşlara, ülkemizin ekosistemleri, flora ve faunası hakkında, toplumun bugünkü ve gelecekteki ihtiyaçlarını dikkate alacak şekilde, çevre etiğine ve bilimsel titizliğe uygun, etkin sorumluluk duygusu içinde, doğru ve eksiksiz raporlar hazırlamakta ve eğitimler vermektedir.

Türkiye, palmiyeli sahillerinden buzul kaplı dağlarına, derin vadi yataklarından yüce dağ doruklarına, verimli alüvyonlu ovalarından çıplak kıraç yamaçlarına, yumuşak

kumul tepelerinden yalçın falez kayalıklarına kadar değişen çeşitli ekosistemleri içine alır. Bu zengin arazi mozaiğinde çeşitli habitatlar bulunmakta, bu habitat cümbüşünde pek çoğu endemik (yalnızca o yöreye özgü) olan on binlerce çeşit bitki ve hayvan türü barınmaktadır. İşte biyolojik çeşitlilik, ya da biyoçeşitlilik, genlerin, türlerin, ekosistemlerin hep birlikte oluşturduğu; bunların, karmaşık ekolojik olaylarla birbirine bağlandığı uyumlu bir bütündür. AK-BİYOM, temelde bunları araştırmak, anlamak ve anlatmak için kurulmuştur.

Bilindiği üzere; ülkemiz yerkürede mevcut olan sekiz önemli Gen Merkezinden iki tanesini içine alır. Dünyada değişik ülkelerde yetiştirilen pek çok bitki ve hayvan türünün orijinleri, bu topraklardan dağılmıştır. Anadolu toprakları, insanlığı beslemede önemli katkısı olan bu bitki ve hayvan türlerinin pek çoğunun yabani atalarını barındırmaktadır. Bu canlı türleri, beklenmedik ekolojik sorunlarla karşılaşabilir. Ayrıca, biyoteknolojide hızlı ve yeni gelişmeler olmaktadır. Bu durumda, doğal, yeni ve faydalı genler için, Anadolu'nun genetik çeşitliliğine ve doğal gen bankalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle Türkiye, jeopolitik önemine ek olarak Jeobiyotik önemi de çok büyük olan bir ülkedir. AK-BİYOM kuruluşundan bu yana çalışmalarını, bütün bu konuların ulusal ve uluslararası boyutlarının bilinci içinde yürütmektedir.

AK-BİYOM 30.10.1996'da kurulduğundan bu yana yaklaşık 50 civarında teknik ve bilimsel rapor hazırlamış, onlarca bilimsel projeye uzmanları eşliğinde teknik ve donanımsal destek sağlamış, onlarca etkinlik ve eğitim düzenlemiş, birçok rehber kitap hazırlamıştır. Kurucu müdürü Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kani İŞTİK olup, daha sonraları Prof. Dr. Mustafa GÖKÇEOĞLU ve Prof. Dr. Hüseyin SÜMBÜL müteakip zamanlarda müdürlük görevini üstlenmişlerdir. 2012 yılı itibariyle Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Mustafa YAVUZ müdürlük görevini yürütmektedir.

AK-BİYOM, çok sayıda bilgisayar ve yazılım, projeksiyon cihazları, veri deposu ve kütüphanesi, ofis ekipmanları ve konusunda uzman onlarca üyesi ile oldukça güçlü bir alt yapıya sahiptir. Bununla yetinmeyen kuruluş her geçen gün bu altyapısını geliştirmektedir. Bu bağlamda geçmişten günümüze bir çok sponsor ve hibe desteği alan AK-BİYOM gelişimine ve varlığına katkı sağlayan tüm kişi, kurum ve kuruluşlara minnettardır. Türkiye'mizde kapsamı anlamında ilk olarak kurulan merkez olan AK-BİYOM; üyelerinin, gönüllü kurum, kuruluş ve kişilerinde katkısıyla bugünlerine gelmiş, yeni kurulan ve kurulacak olan birçok merkeze örnek ve model olmuş, araştıran, yaşayan ve yaşatan bir oluşum olma yolunda tüm gücüyle ilerlemektedir.

Yrd. Doç. Dr. Mustafa YAVUZ
MÜDÜR

İletişim

Akdeniz Üniversitesi

Biyolojik Çeşitlilik Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi (AK-BİYOM)

07058 Antalya, TÜRKİYE

Tel : 0 (242) 310 22 61 (Müdür), 310 2370 (Müdür Yardımcısı)

Fax : 0 (242) 227 89 11

E-Mail: akbiyom@akdeniz.edu.tr

Web sayfası: <http://akbiyom.akdeniz.edu.tr/tr>